

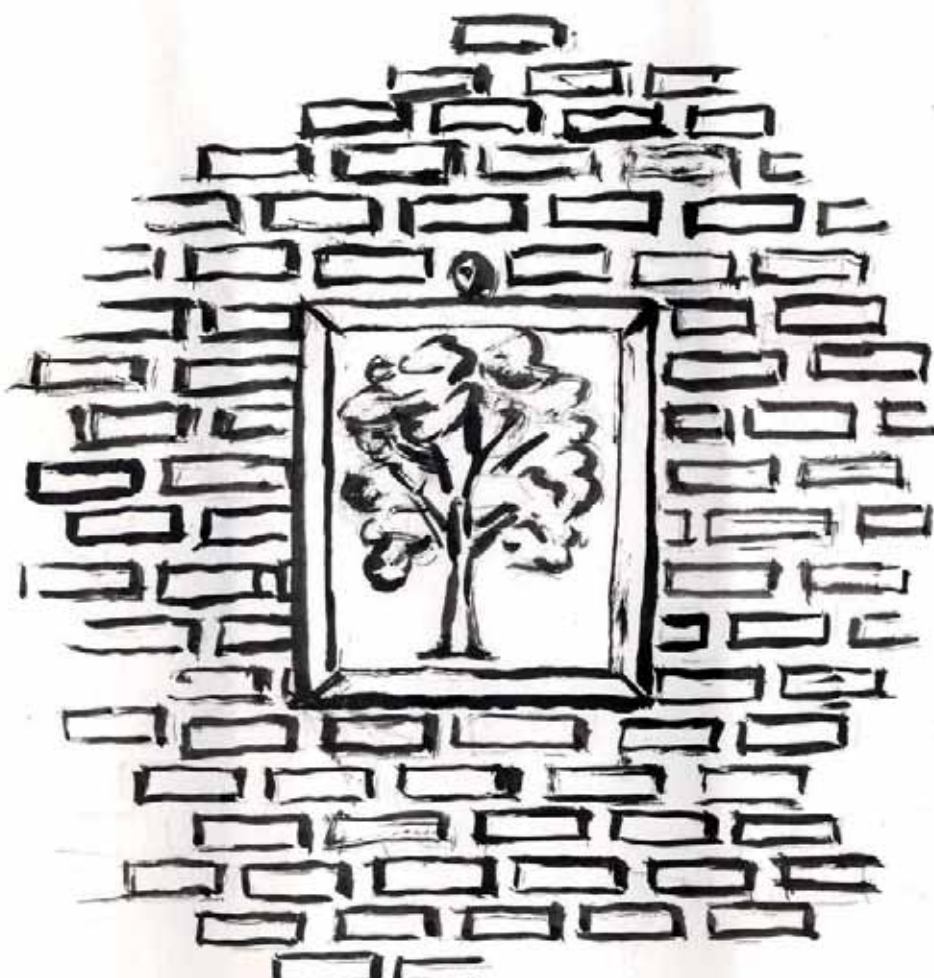
Themanummer De WMG en de gemeente

met oa:

- * WMG en de centrumplannen
- * Interview Sjef Reichgelt
- * Hoofdpijndossier: het Kerkebosje
- * Gemeentelijk groenbeheer
- * Landschapsonwikkelingsplan
- * Imkerij Immenhof
- * Parachutistenstraat
- * Bestemmingsplan buitengebied
- * Dierenkunst

GROESBEEKS
milieu
journaal

2008-132

Verschijningsdatum oktober 2008

Inhoud

Het Groesbeeks Milieujournaal is een uitgave van de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek en verschijnt viermaandelijks. Kosten: minimaal 15,00 euro per jaar. Opgave bij het secretariaat.

REDACTIE

Henny Brinkhof
Niek Willems
Willemijn van Rooij
Peter Pouwels

MEDEWERKERS

Jeske de Bekker
Nel van den Bergh
Dianne de Bruin
Annemieke Nillessen

OMSLAG

Ingrid Claessen

SECRETARIAAT

Postbus 26
6560 AA Groesbeek
redactie: 024-3974221
gironr. 52.75.384
bankrek. 1174.42305

INTERNET

www.wmg-groesbeek.nl

DRUK

Werkenrode, Groesbeek

Voorwoord van de redactie	3
WMG en de centrumplannen door Henny Brinkhof	4
Kies voor natuur bij de waterschapsverkiezingen	9
Interview Sjef Reichgelt door Willemijn van Rooij	10
Hoofdpijndossier: Kerkebosje, Heilig Landstichting	12
Gemeentelijk groenbeheer door Henny Brinkhof	14
Wie kent Groesbeek	17
Landschapsontwikkelingsplan	18
Parachutistenstraat	20
De Aardsterren	23
Bestemmingsplan buitengebied door Ferdinand ter Schure	24
De Aardhommels	26
De Aardmannetjes	27
Weet je weetje door Jeske de Bekker	28
Kom en werk mee, met LBG op de landelijke natuurwerkdag!	30

DIT MILIEUJOURNAAL IS GEDRUKT OP CHLOORVRIJ GEBLEEKT PAPIER

Voorwoord

De WMG heeft het afgelopen jaar veel zienswijzen en bezwaarschriften geschreven, meer dan ooit in haar geschiedenis. Het ging daarbij niet alleen om het pluimveebedrijf van Van Deurzen, waartegen we ons met succes hebben verzet met als gevolg dat de stallen nu leeg staan. Het waren vooral bedenkingen die de WMG heeft ten aanzien van de vele bestemmingsplanwijzigingen en –vrijstellingen, bouwplannen en de daarmee gepaard gaande aanvragen van kapvergunningen. Er ging bijna geen week voorbij of er werd wel een zienswijze of bezwaarschrift op het gemeentehuis afgeleverd. De dossiers stapelden zich op. De belangrijkste reden voor de WMG om te reageren, is niet gelegen in een principieel bezwaar tegen nieuwbouwplannen, maar betreft vooral de manier waarop de gemeente ze wil uitvoeren. Steeds weer hoger en massaler dan tevoren was besproken in de klankbordgroep centrumplannen, waarin ook de WMG deelnam. In de eerste jaren heeft deze groep intensief en constructief met verantwoordelijk wethouder Thijssen overlegd over de uitgangspunten voor de centrumontwikkeling. De raad legde die later vast in o.a. het Beeldkwaliteitsplan, Masterplan en Ontwikkelingsvisie. Maar toen de plannen in de uitvoeringsfase kwamen, bleken ze keer op keer de eerder vastgestelde maat en schaal van Groesbeek te overschrijden. Waarom het groter en hoger moest, werd nooit beargumenteerd. De klankbordgroep werd op een zijspoor gezet en opgeheven. Ons restte niets anders dan via juridische weg protest aan te tekenen.

Daarnaast werden voortdurend kapvergunningen aangevraagd en verleend voor bomen en houtopstanden die in de ogen van de WMG probleemloos konden blijven staan. Bij de aanleg van de nieuwe Treffersvelden en de woningbouwplannen op het belendende Nijerf-Zuid zou 1,3 hectare bosschage moeten sneuvelen. Er was niet eens over nagedacht of een deel van de houtopstanden gespaard had kunnen worden. De reactie van WMG en vele omwonenden ten aanzien van de nieuwe Treffersvelden leidde ertoe dat meer dan de helft van de houtopstand rondom de velden kon blijven staan. Ook de ontwikkelingen en perikelen rond het Kerkebosje in de Heilig Landstichting worden nauwlettend door de WMG gevolgd. Hier dreigt zelfs een heel bosperceel met de EHS-beschermingsstatus te sneuvelen als gevolg van de dubieuze handelwijze van de gemeente.

Door het opheffen van de klankbordgroep centrumplannen en de stroom van bezwaarschriften is de verhouding tussen gemeentebestuur en WMG enigszins onder druk komen te staan. Tegen de bouwvergunning van De Weem hadden we zelfs een beroepschrift bij de rechter liggen. Dit hebben we nu, na overleg met de gemeente, onder voorwaarden ingetrokken. De belangrijkste voorwaarde is dat we weer rond de tafel zitten voor overleg over de centrumplannen die nog niet in de fase zitten dat ze door de raad zijn goedgekeurd. We hebben in het verleden bewezen dat we goed en constructief mee kunnen denken en werken. Dat doen we ook in andere gemeentezaken, zoals bij het realiseren van het Landschapsontwikkelingsplan en de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan buitengebied.

De redactie

WMG en de centrumplannen

Op 8 september 2008 berichtte de Gelderlander over de overeenkomst die tussen de gemeente en WMG is gesloten in het kader van de centrumplannen (zie kadertekst). De gemeente heeft een aantal toezeggingen gedaan over het groen in het centrum en over bouwhoogtes en volumes van nog niet uitontwikkelde centrumplanlocaties. De WMG heeft het beroep bij de rechtbank tegen de bouwvergunning van De Weem ingetrokken. Het belangrijkste is dat partijen weer overleg met elkaar voeren over de ontwikkelingen in het centrum van Groesbeek.

In dit artikel zetten we de gang van zaken tot nu toe in de ontwikkeling en uitvoering van de centrumplannen op een rijtje.

Maat en schaal van Groesbeek

In 1999 werd een klankbordgroep door de gemeente ingesteld om de in ontwikkeling zijnde centrumplannen te begeleiden. In die groep zaten afgevaardigden van omwonenden, de middenstand, het VAC (Vrouwen Activiteiten Centrum), de Vereniging Behoud Dorpsgezichten en de WMG. De klankbordgroep werd nauw betrokken bij de totstandkoming van de plannen. Er werd een analyse gemaakt van de aanwezige bouwstijlen in het centrum van Groesbeek. Dat was ambtelijk voorbereid en werd besproken. Uiteindelijk leidde dat tot de vaststelling van de "maat en schaal van Groesbeek". Welke bouwhoogten en bouwvolumes passen in een dorp als Groesbeek zonder het dorpse karakter te schaden. Dit vond zijn weerslag in het Beeldkwaliteitsplan dat werd vastgesteld door de gemeenteraad.

Daarnaast werd het ambitieniveau besproken: hoeveel willen we bouwen en voor wie. Ook de parkeerbalans stond op de agenda. Iedereen kon zijn zegje doen, over bouwhoogten, bouwvolumes, het groen, de Groesbeek. Dit leidde in oktober 1999

Onderliggende rapporten voor de centrumplannen: beeldkwaliteitsplan, Masterplan en Ontwikkelingsvisie.

tot het Masterplan waarin stond waar we wat in het centrum kunnen gaan doen qua bebouwing, inrichting openbare ruimte, verkeer, parkeren en landschap. Dat plan is een compromis, iedereen deed water in de wijn. Om een voorbeeld te noemen, de WMG vond het U-vormige gebouw dat aan het Dorpsplein zou komen op de plaats van de apotheek, heel hoog. Aan de Dorpspleinkant zou het vier bouwlagen hoog worden, de 'poten' van de U drie lagen hoog, terwijl aan de kermisterreinkant sprake was van losse laagbouw, min of meer in stijl met de bebouwing aan de kant van de Houtlaan. [Uiteindelijk is dit plan niet doorgegaan en vervangen door het ontwerp van De Weem.] Ook waren we niet enthousiast over bebouwing van het paardenweitje aan de Ottenhoffstraat. Het weitje zou ca. 30% kleiner worden en de zichtlijn op het Hervormde kerkje zou verloren gaan. Toch ging de WMG akkoord met deze zaken, want er waren ook talloze positieve punten in het plan waarvan wij realisatie belangrijk vonden. De Groesbeek zou bovengronds komen, de spoorlijn zou als ecologische verbinding en groen lint zoveel mogelijk in stand blijven. Het regenwater zou worden afgekoppeld, er zouden veel bomen langs wegen worden geplant, het parkeren ging ondergronds. Het Masterplan was het resultaat van geven en nemen en voor bijna alle leden van de klankbordgroep acceptabel.

Uitwerking per deellocatie

Nadat het Masterplan klaar was, konden projectontwikkelaars zich inschrijven. Vier kwamen er met plannen. Deze werden uitgebreid besproken in de klankbordgroep die er advies over uitbracht. Na bespreking in de raad werd er een keuze gemaakt. Daarna kwam de volgende fase: uitwerking van de plannen. Er kwamen stedenbouwkundigen die de plannen bespraken met de klankbordgroep. Er werd geschaafd en geschoven.

Uiteindelijk leidde dat tot een per deellocatie vrij ver uitgewerkt plan. Allerlei opmerkingen en ideeën van de klankbordgroep werden meegenomen. Wel bleek later dat die wijzigingen niet doorgerekend waren op financiële haalbaarheid, waardoor enkele voorstellen van de klankbordgroep toch niet realiseerbaar bleken. Maar uiteindelijk stonden de gebouwen op papier. Ze waren echter nog niet ruimtelijk aangekleed. Dat zouden de architecten in een later stadium doen. Ook deze fase leidde medio 2000 tot een rapport: de ontwikkelingsvisie.

De klankbordgroepleden waren zeer te spreken over de manier waarop ze hadden kunnen meedenken en inbreng hadden gehad. Het ging zelfs zo ver dat ik met projectontwikkelaar Kuiper Compagnons uit Rotterdam het tracé van de Groesbeek langsloep, dat ik betrokken werd bij een subsidieaanvraag over afkoppeling van regenwater en het bovengronds halen van de Groesbeek. Het resultaat dat bijna alle klankbordgroepen zich konden vinden in de centrumplannen was een grote verdienste van wethouder Sjaak Thijssen en de toenmalige centrummanager Kees de Ruwe.

Na deze fase van intensief overleg volgde een rustige en stillere periode. Gemeente en projectontwikkelaars moesten onderling tot afspraken zien te komen om financiële verrassingen te voorkomen, gronden moesten worden verworven etc. In de tussentijd wisselde het college. Sjaak Thijssen verliet het college en kwam in de oppositie terecht en Theo Giesbers kreeg als wethouder de centrumplannenportefeuille. Kees de Ruwe verdween van het toneel. Ook werd een pilotproject opgestart: het ZOMA-terrein werd als belangrijke locatie verder uitgewerkt en ook op het financiële vlak doorgerekend. De klankbordgroep kreeg af en toe de stand van zaken te horen.

Kloosterpad-Oost

Kloosterpad-Oost

Na gemeenteraadsverkiezingen van 2006 kwam Sjaak Thijssen terug in het college en hij werd wederom verantwoordelijk voor de centrumplannen. Zijn centrummanager werd Peter Engelvaart. Er bleek beweging in het centrum te komen. Het ZOMA-terrein werd verworven. Dat was niet de verdienste van een projectontwikkelaar, maar van Peter Kaal die als lokale bouwondernemer de ZOMA-schoenfabriek wist te bewegen haar terrein te verkopen. Hierdoor verwierf hij in het centrum een plek, sterker nog, hij was de eerste die daadwerkelijk zo gaan bouwen, op de locatie Kloosterpad-Oost. De klankbordgroep werd hierover zijdelings geïnformeerd. Daarna volgde de ter inzagelegging van het bouwplan van Kloosterpad-Oost. Omdat er eerder was vastgelegd dat hier een gebouw van drie bouwlagen zou verrijzen, ging niemand de stukken inzien. De bouwvergunning werd verleend en de bouw kon beginnen. Wat schetste onze verbazing: er verschenen 4 bouwlagen. Later bleek dat de andere klankbordgroepleden ook totaal verrast waren. De WMG heeft deze gang van zaken opgevat als een afbreuk van het vertrouwen dat er tussen gemeente en klankbord was opgebouwd.

De Weem

Niet lang daarna werd de klankbordgroep geïnformeerd over de bouwplannen van de Dorpspleinlocatie (De Weem) Ook deze bouwlocatie, vergund aan Peter Kaal, viel heel anders uit dan voorheen was afgesproken. Geen U-vormig gebouw met kleine bouwblockjes aan de kermisterreinkant, maar een groot vierkant gesloten gebouw dat aan alle kanten vier bouwlagen hoog zou worden. De WMG was verbijsterd. Op de vraag of dit financieel bepaald was, ontkende de wethouder. (Later zou hij toegeven dat de financiële haalbaarheid wel degelijk een rol speelde.) Niet lang hierna werd eind december 2007 de klankbordgroep opgeheven. Verschillende groeperingen uit de klankbordgroep kwamen in verzet tegen de plannen van De Weem. Ze vonden dat ze zich blijkbaar jarenlang voor niets hadden ingezet in de klankbordgroep, maar vooral vonden ze het gebouw niet passen binnen de maat en schaal van Groesbeek. De gemeente gaf in de ruimtelijke onderbouwing ook niet aan waarom afgeweken was van de oorspronkelijk plannen. Het gebouw deed qua bouwmassa en hoogte nauwelijks onder voor een ontwerp dat meer dan tien jaar eerder door IBC was voorgesteld en voor zoveel commotie onder de Groesbeekse bevolking zorgde dat het grote invloed had

Overeenkomst

De wethouder Ruimtelijke Ordening, Milieu, Volkshuisvesting en Grondbeleid tevens projectwethouder centrumplan, de heer J.G.M. Thijssen, hierna te noemen "de wethouder";

en

De vereniging Werkgroep Milieubeheer Groesbeek, vertegenwoordigd door haar voorzitter mevrouw J.F.M. van der Vegt, hierna te noemen "WMG";

Hebben overleg gehad over de wijze van overleg tussen gemeentebestuur van Groesbeek en WMG en zijn tot de conclusie gekomen dat deze overlegstructuur verbetering behoeft.

In verband daarmee hebben zij de volgende afspraken gemaakt:

1. De WMG wordt nauw betrokken bij de totstandkoming van plannen, die de bouwfase nog niet bereikt hebben en nog niet door de raad zijn behandeld. Daartoe wordt een structureel overleg in het leven geroepen. Voor zover nodig, zegt de WMG geheimhouding toe van het in het overleg besprokene, met name als het gaat om plannen die nog niet zijn "uitonderhandeld". De gemeente geeft in haar besluitvorming gemotiveerd aan hoe met de inbreng van de WMG wordt omgegaan.
2. De wethouder spant zich er voor in, dat op de locatie Kloosterpad-West niet hoger wordt gebouwd dan drie bouwlagen. Op de locatie Spoorlaan wordt qua hoogte van de bebouwing, zoals ook eerder afgesproken, gestreefd naar de hoogte conform het pilotplan 2003. Wanneer op deze locatie toch een geringe overschrijding onontkoombaar is, wordt dit bij de ruimtelijke onderbouwing bij de tervisielegging uitgebreid uiteengezet en kan eventueel een extra laag gerealiseerd worden.
3. De wethouder spant zich er voor in, dat aan beide hoekpunten van De Weem aan het kermisterrein (dus noordwesthoek en zuidwesthoek) bomen geplant zullen worden, die zo groot zijn dat zij op den duur overschrijden. Er wordt onderzocht of de platanen op het marktterrein daarvoor verplaatst kunnen worden..
4. De gemeente neemt op zich, zoveel als mogelijk is, om zich in te spannen het groen in het centrum te sparen en een goede ecologische verbindingszone aan beide zijden naast de spoorbaan, zoals is afgesproken in het beeldkwaliteitsplan, in overleg met de WMG tot stand te brengen. Het tracé van De Groesbeek wordt opgenomen in het bestemmingsplan Centrum, zoals al eerder was afgesproken.
5. De WMG trekt haar beroepschrift tegen de voor het Dorpsplein verleende vergunning in. De gemeente verstrekt een volledige vergoeding van de onkosten, die de WMG voor deze procedure heeft gemaakt.
6. Als bijlage bij en als onderdeel van deze afspraken is de brief van de WMG over dit onderwerp aangehecht.

Aldus door partijen overeengekomen en in 3-voud getekend te Groesbeek op 5 september 2008

De Werkgroep Milieubeheer Groesbeek

De wethouder voor Ruimtelijke Ordening,
Milieu, Volkshuisvesting en Grondbeleid

J.F.M. van der Vegt

J.G.M. Thijssen

Impressie van De Weem

op de gemeenteraadsverkiezingen.

Uit de groep "omwonenden kermisterrein" kwam een initiatief voor een website en een publieksactie. Onder het motto "Parel naar zijn moer" wist men ongeveer 250 inwoners van Groesbeek te bewegen een zienswijze in te dienen. Dat is een niet geringe prestatie, als je je realiseert dat de meeste mensen liever niet met naam en toenaam een handtekening zetten onder een protest. Het gemeentebestuur liet zich in de zienswijzenota weinig diplomatiek uit over het initiatief van Parel naar zijn Moer. Ook individuele raadsleden vonden het nodig tijdens de raadsvergadering negatief te reageren op de actie. Dit is kwalijk, het is niet aan het gemeentebestuur en lokale politiek om een oordeel uit te spreken over de handelwijze van burgers die gebruik maken van hun democratische recht om een zienswijze in te dienen tegen een bouwplan. Negatieve emoties mogen geen rol spelen in dit soort procedures die uiteindelijk alleen over de inhoud gaan. Alle zienswijzen werden van tafel geveegd, terwijl onduidelijk bleef waarom er zulke overschrijdingen plaatsgevonden hadden. Er werd gewezen naar de welstandscommissie die de eerdere bouwplannen had afgekeurd. Zelf noemde het gemeentebestuur de afwijking "gering".

Uiteindelijk maakte maar een handjevol groeperingen bezwaar tegen de bouwvergunning: Omwonenden Kermisterrein, Vereniging Behoud Dorpsgezichten, WMG en enkele particulieren. Er volgde een zitting van de commissie voor de behandeling van bezwaarschriften. Die vond weliswaar dat de ruimtelijke onderbouw beter had gekund en de denigrerende reactie van de gemeente op de zienswijzen niet kies was,

maar ze was ook van mening dat op de eigenlijk argumentatie wel correct ingegaan was. Ook vond de commissie de overschrijdingen ten opzichte van de oorspronkelijke plannen acceptabel. Daarop verklaarde het gemeentebestuur de bezwaren ongegrond. De Vereniging Behoud Dorpsgezichten was zo teleurgesteld door deze gang van zaken dat zij haar werkzaamheden opschortte. Alleen de Omwonenden Kermisterrein en de WMG gingen in beroep bij de rechtbank. De WMG bleef van mening dat dit gebouw niet past binnen de maat en schaal van Groesbeek en dat er geen sprake was van een kleine overschrijding van de oorspronkelijke plannen. Wij vonden de ruimtelijke onderbouw onder de maat, omdat onduidelijk bleef waarom die overschrijding nu nodig was geweest. De verantwoordelijkheid afschuiven naar de welstandscommissie vonden we niet terecht. Zij is niet verantwoordelijk voor de bouwplannen in Groesbeek, dat is het gemeentebestuur.

Nu nemen gerechtelijk procedures vrij veel tijd in beslag en dat had tot gevolg dat de bouw vertraging ging oplopen. Daarvan dreigden toekomstige bewoners de dupe te worden, zij konden niet volgens planning verhuizen en hadden misschien al wel hun huis verkocht. Ook de aannemer kwam in de problemen met zijn arbeidsplanning van werkzaamheden. Vandaar dat Peter Kaal bij ons aanklopte om over een oplossing van de kwestie te praten. Ook het gemeentebestuur benaderde ons in die richting. De WMG zat in een lastig parket. Wij vinden nog steeds dat het gemeentebestuur, na aanvankelijk een voorbeeldige procedure met klankbordgroep te hebben gevolgd, daarna de plank volledig heeft misgeslagen door ongemotiveerd af te wijken van de afgesproken

plannen en de insprekers af te branden. Ook vinden wij nog steeds het gebouw niet passen binnen de maat en schaal van Groesbeek. Aan de andere kant realiseerden we ons dat het winnen van de rechtszaak nog niet betekent dat het plan definitief van de baan is; de gemeente zou zeker willen "repareren" om de bouw alsnog mogelijk te maken. Alles tegen elkaar afgewende heeft de WMG zich bereid verklaard om onder voorwaarden het beroep in te trekken (zie kadertekst). Wij zitten nu weer aan tafel en zullen daar proberen het karakter van Groesbeek te behouden of liever te versterken. Wij zullen blijven opkomen voor de groene uitstraling van ons dorp. Wat De Weem betreft, hebben we afgesproken dat de gemeente zich zal inspannen om op de hoekpunten van het gebouw aan de kermisterreinzijde grote bomen te planten. Wij denken daarbij aan twee platanen die nu op het marktplein staan. Die snelle groeiers zullen de massaliteit van het gebouw aan de kermisterreinkant verzachten.

Ook Parel naar zijn Moer heeft haar verzet tegen De Weem gestaakt. Peter Kaal heeft de aangrenzende woningen van de families Bosma en Jacobs gekocht en zij zullen Groesbeek gaan verlaten. Ongetwijfeld zullen zij met gemengde gevoelens terugkijken op de afgelopen periode. Zij ontvingen bedreigingen en boze telefoontjes, er werd zelfs een ruit ingegooid. De vraag kan zeker worden gesteld in hoeverre de missers van de gemeente zoals het afwijken van de gemaakte centrumplanafspraken, de onprofessionele zienswijzenota en het publiekelijk afbranden in de raadsvergadering hebben geleid tot aanwakkering van de onderbuikgevoelens waar dit soort verwerpelijk en laf gedrag uit voortkomt.

Deze groenstrook zal ingericht worden als 'spoorbeek'. Groen en water wisselen elkaar af. Helaas zal meer dan 70% van de groenstrook verloren gaan aan een 69 m lange RABO-bankgebouw, verbreding van de kerkstraat, een keerlus en parkeerplaatsen. De noodzaak van een dergelijke bebouwing is onduidelijk.

De WMG heeft zichzelf in een positie gemaanoeuvreed dat ze weer rond de onderhandelingstafel zit en zal van daar uit proberen op te komen voor de kwaliteit, identiteit en groen van ons dorp. Uiteraard behouden we ons het recht voor om, als het niet anders kan, langs procedurele weg bouwplannen te beïnvloeden. Zo hebben we bezwaar gemaakt tegen de verleende bouwvergunningen voor drie appartementengebouwen op de locatie Spoorlaan/Industrieweg, naast het te bouwen medisch centrum waar we overigens geen bezwaar tegen hebben. Ook hier moeten dus weer "flatjes" verschijnen, waaronder zelfs een gebouw van ruim 17 meter hoog. Opnieuw hebben we moeten vaststellen dat er geen enkele onderbouwing is waarom zo veel afgeweken wordt van de maat en schaal van Groesbeek.

Ook hebben we onlangs een zienswijze ingediend op het nieuwbouwplan voor de Rabobank op de groenstrook bij het voormalige postkantoor die voor 60% bebouwd gaat worden. In alle voorgaande stukken die de gemeenteraad met betrekking tot de centrumplannen heeft goedgekeurd, wordt op deze groene plek hooguit gedacht aan een horecafunctie. Volgens ons is er geen enkele reden om de Rabobank te verplaatsen. Er komt in het centrum veel meer commerciële ruimte bij dan voorzien in de eerdere plannen, dus een noodzaak voor de verplaatsing is er volgens ons niet. Het bouwplan vormt een te grote inbreuk op de groene omgeving van het monumentale Hervormde kerkje.

Een ander bouwplan dat binnenkort onze aandacht vraagt is de locatie Dorpsstraat/Mariëndaal waar winkels en woningen (o.a. woonzorg) moeten komen. Bij de totstandkoming van die plannen worden we, dankzij de overeenkomst, weer nadrukkelijk betrokken en kunnen we daar bijsturend werken.

Henny Brinkhof

KIES VOOR NATUUR BIJ DE WATERSCHAPSVERKIEZINGEN

Wist u dat verdroging een van de grootste bedreigingen vormt voor tal van natuurgebieden in onze regio? Zou het waterschap niet een actievere rol moeten spelen bij het bestrijden van deze verdroging? Vindt u ook dat het waterschap meer zou moeten doen aan recreatie, zoals het openstellen van schouwpaden voor wandelaars?

Breng dan uw stem uit bij de waterschapsverkiezingen 2008!

Van 13 tot en met 25 november zijn er verkiezingen 'nieuwe stijl' voor de waterschapsbesturen. Voorheen kon iemand zich op persoonlijke titel kandidaat stellen voor een plekje in het algemeen bestuur van het waterschap. Met ingang van de komende verkiezingen verdwijnt dit personenstelsel en krijgen we een lijstenstelsel, net als bij andere verkiezingen. Diverse natuur- en milieuorganisaties hebben nu de handen ineen geslagen en de lijst 'Water Natuurlijk' opgericht. Dit is een politiek onafhankelijke 'waterschapspartij' die meer dan de andere partijen aandacht heeft voor de belangen van natuur en recreatie.

Van oudsher zijn de agrarische belangen sterk vertegenwoordigd in de waterschappen. Dit betekent bijvoorbeeld dat vaak naar een zo laag mogelijk waterpeil wordt gestreefd, omdat het land dan beter begaanbaar is voor zware machines. Voor de natuur is dit juist minder gunstig. Het is daarom belangrijk om in het waterschapsbestuur ook een ander geluid, voor betere natuur, te laten horen. De kandidaten van de lijst Water Natuurlijk staan voor schoon en ecologisch gezond water, ruimte voor natuur in en langs het water, aanpak van verdroging en voldoende aandacht voor dijken en waterkeringen. Er moeten ook meer mogelijkheden komen om van al dat water te genieten. Dat

Groesbeek heeft veel water. De kwaliteit van grondwater en oppervlaktewater is van levensbelang voor hoogwaardige natuur.

betekent voldoende recreatiemogelijkheden op en langs het water, veilige fietspaden over dijken en wandelroutes langs schouwpaden.

In onze regio vallen we onder het Waterschap Rivierenland. De lijst 'Water Natuurlijk' wordt hier breed gesteund door de volgende organisaties: Natuurmonumenten, de Gelderse Milieufederatie, Hengelsportfederatie Midden Nederland, Landschapsbeheer Gelderland, de IVN consultantschappen, Gelders Particulier Grondbezit, de Nederlandse Onderwatersportbond, Stichting Reinwater en Bond Heemschut. De verkiezingen gaan over 22 van de 30 zetels van het algemeen bestuur. De overige 8 zijn zgn. geborgde zetels die bezet worden door resp. grondeigenaren (4), bedrijfsleven (3) en natuurterreinbeheerders (1).

Stemmen voor het waterschap gaat schriftelijk per post. Begin november krijgt u een stembiljet toegestuurd. U stemt door het ingevulde stembiljet voor 25 november per post terug te sturen.

Laat uw stem niet verloren gaan en geef de natuur een stem!

Meer informatie vindt u op de website www.waternatuurlijk.nl

Interview Sjef Reichgelt

Naar aanleiding van het 35-jarig bestaan van de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek staat in dit nummer opnieuw een interview met iemand die zijn sporen in de Groesbeekse natuurbescherming heeft verdiend heeft. Zijn naam is Sjef Reichgelt en hij is mede oprichter van de WMG. Willemijn van Rooij sprak met hem over de beginjaren van de WMG.

In zijn woning aan de Hogewaldseweg (die overigens te koop staat) ontmoet ik Sjef via tussenkomst van een kleine teckel, die over de poort heen het geluid van een flinke waakhond produceert. Zodat de eerste maal "achterom komen" wanneer ik geen gehoor krijg aan de voordeur, jammerlijk mislukt. De tweede maal ben ik gewaarschuwd voor het beestje dat volgens Sjef "nog eerder voor je op de loop gaat dan dat hij je bijt...". Bij een lekker kopje chocola maak ik kennis met Sjef. We zitten voor het raam, met uitzicht op De Bruuk. Sjef vertelt dat hij 's ochtends bij zijn vijver in de voortuin eens een bijzondere diefstal van een van zijn goudvissen mocht meemaken. De rover was geen kat of reiger, maar een ijsvogeltje. Het beestje sloeg de vis eerst een paar keer tegen de ijzeren omheining en nam hem toen mee in zijn vlucht richting De Bruuk!

Sjef is afkomstig uit Tilburg, geboren uit Nijmeegse ouders overigens, en woonde daarna in Wijchen waar zijn vader hoofd van de technische school was geworden. Na de middelbare school volgde hij in Nijmegen een administratieve opleiding, in die tijd vergelijkbaar met iets tussen de (ook alweer verdwenen) Meao en de Heao in, en kwam in 1962 terecht op de Lagere Technische School aan de Nijverheidsweg in Groesbeek. Hier kreeg hij een aanstelling als administrateur van de school. Sjef trouwde

Ijsvogel

met Marian en ze kregen twee dochters. Als enthousiaste dierenliefhebber, en dan bijna vanzelfsprekend ook natuurliefhebber, wilde hij een applicatiecursus biologie gaan volgen. Hij vond op zijn werk genoeg stimulans om deze liefhebberij wat uit te bouwen. Via zijn collega's van school kwam hij aan literatuur van de kweekschool die nodig was voor onder andere de zogenoemde "applicatie-akte Biologie. (In die tijd een bekende akte voor het breed bevoegd krijgen van de docenten voortgezet onderwijs).

Ondertussen was Sjef samen met zijn vrouw en kinderen een opvangcentrum voor vogels en dieren begonnen. Begin jaren '70 kwam er via de natuurbeweging in de politiek meer aandacht voor de bescherming van dieren, en werden er in de Tweede Kamer steeds vaker vragen gesteld over de naleving van de Vogelwet, evenals de Jacht- en visserijwet. Via de provinciale parketten van officieren van justitie besloot men om vrijwillige (onbezoldigde) controleurs te gaan inzetten. Ze moesten deskundig zijn en ze moesten een eed afleggen. Hun scholing gebeurde hoofdzakelijk via zelfstudie en praktijkervaring. Sjef, met veel hart voor het welzijn van dieren, werd door het Arnhemse parket gevraagd als controleur. Na de eedaflegging ten overstaande van de chef flora/faunabescherming van het Ministerie van C.R.M. kon hij aan de slag.

Als controleur werkte Sjef veel samen met de plaatselijke politie en ging veelvuldig het veld in met de dienders. Hij had de taak om te adviseren bij het naleven van de wetgeving. Heel vaak ging Sjef ook alleen op stap om mensen te informeren of waarschuwingen uit te delen wanneer ze bijvoorbeeld thuis vogels hielden die uit het bos of de vrije natuur afkomstig waren. Omdat hij dan ook bekeuringen moest uitdelen, was het vaak een lastige taak...

Sjef heeft in die jaren ervaren dat het zeer belangrijk was om met de mensen te praten en hen proberen uit te leggen waarom het nodig was dat hij bepaalde maatregelen moest nemen. Soms waren er acties van de politie, en werden vele vogels tegelijk "opgepikt". Dan was het crisis in huize Reichgelt, want meestal kwamen deze vogels terecht in hun opvangcentrum. Ze werden er zo goed mogelijk verzorgd en weer voorbereid op de naderende vrijheid.

In dit kader werd in 1971 en 1973 de Manifestatie Huis en Dier gehouden in de Groesbeekse Blokhut. Sjef was hiermee samen met Hendrik Jan Janssen en Piet Bimmel begonnen om aandacht te vragen voor het welzijn van dieren in het algemeen, en huisdieren in het bijzonder. Er werden allerlei verenigingen uitgenodigd die zich inzetten voor het houden, beschermen of verzorgen van dieren. Zo waren er de twee Groesbeekse vogelverenigingen, de kleindiervereeniging Edel Ras, een aquariumvereniging uit Nijmegen, afd. Groesbeek, de Dierenbescherming, Staatsbosbeheer en enkele dierenartsen.

Tijdens deze manifestatie werden de eerste initiatieven genomen om ook de natuur in Groesbeek wat "manifester" en meer gestructureerd onder de aandacht te brengen. In de vorm van een nieuwe werkgroep (een typisch jaren '70 woord). Het ontstaan dus van de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek. In de politiek werd volgens Sjef in die jaren niet al te enthousiast gereageerd op het gegeven dat je de natuur en dierenwelzijn een warm hart toedroeg. Daarom werd een belangrijk aandachtspunt voor de WMG dat ze een goede relatie moest onderhouden met de bevolking en de Groesbeekse politiek.

Een van de eerste activiteiten was een natuurcursus voor Groesbeekse jongeren, de zgn. jeugd natuurcursus. Op vier zater-

dagochtenden in mei en juni trok men erop uit met kinderen van de basisscholen, om hen wat te leren en bewuster te maken van de natuur en het milieu in hun eigen omgeving. Het succes was volgens Sjef veel te danken aan de vasthoudendheid en het doorzettingsvermogen van de natuurleiders die jaar in jaar uit veel inzet toonden. Dit was een club jongeren die samen veel plezier hadden in het onderwerp, en verschillende van hen zijn later terechtgekomen in een beroep dat hiermee raakvlakken had. Naast de jeugd cursus heeft Sjef ook nog een cursus voor volwassenen gestart, waarbij een cursusboek werd gebruikt dat door de jeugdleiders was geschreven, onder andere Johan Thissen, Gerard Müskens en Henny Brinkhof die toen rond de 17 jaar oud waren. Er werden ook excursies gehouden en thema-avonden waar veel belangstelling voor was, ook vanuit Nijmegen.

De WMG hield zich die eerste jaren van haar bestaan verder veel bezig met de afvalproblematiek (de vuilstort naast de unieke natuur van De Bruuk) en het in kaart brengen van bomen in het dorp.

De taken van de leden waren (heel globaal) zo verdeeld, dat Jan Norp meer betrokken was bij de algemene leiding en organisatie, Sjef bij de natuurbescherming, en Ben Thissen als de man van de adviezen gold. De overige leden richtten zich op verschillende richtingen, naargelang hun studie of interesse.

Omdat het voor Sjef in latere jaren steeds moeilijker werd om zijn taak als coördinator en opsporingsambtenaar te combineren met de uitgangspunten van de WMG heeft hij zich moeten terugtrekken als bestuurslid. Om uiteindelijk ook helemaal met die taak te stoppen toen onder het kabinet Lubbers de natuurbescherming onder het Ministerie van Landbouw, speciaal de afdeling Jacht- en Faunawet, ging vallen... Dit werd Sjef wat al te gortig...

Met dank voor dit interview.

Willemijn van Rooij

Na de cursussen voor scholen zijn de Aardhommels, -sterren en -mannetjes gekomen.

Hoofdpijndossier:

Kerkebosje, Heilig Landstichting

Tot eind vorig jaar hadden de meeste inwoners van Groesbeek waarschijnlijk nog nooit van "het Kerkebosje" gehoord. Het is de naam van een stukje bos dat tussen de Cenakelkerk, het Museum Orientalis en het dorp Heilig Landstichting ligt. Er staan hoofdzakelijk aangeplant naaldhout, eiken en wat berken en kastanjes. Wat er verder voorkomt aan flora en fauna is nauwelijks onderzocht. Uit het antwoord van minister Verburg van LNV op kamervragen over dit onderwerp blijkt in ieder geval de gemelde aanwezigheid van beschermde diersoorten (vleermuizen en het vliegend hert). Het bosje is een onderdeel van het Ketelwoud, het grote boscomplex op de stuwwal tussen Nijmegen en Kleef.

Het Kerkebosje heeft ook een cultuurhistorische context, het maakt deel uit van de bijzondere geschiedenis van de Heilig Landstichting die vanaf 1910 vorm heeft gekregen. Onder aanvoering van pastoor, later monseigneur Suys en kunstenaar Piet Gerrits werd toen door gedreven katholieken een stuk grond aangekocht met de bedoeling er een devotieplaats ter verering van het Heilig Hart van Jezus te scheppen, met een basiliek - die er overigens nooit gekomen is - en een park waarin een natuurgetrouw beeld zou worden gegeven van het leven en lijden van Jezus. In de jaren twintig en dertig trok het devotiepark grote aantallen katholieke bezoekers. Ook de rond 1915 gebouwde Cenakelkerk was populair bij bedevaartgangers.

Bijzonder in het ontwerp van het complex zijn de zichtassen en de rechte of juist slingerende paden die de verschillende gebouwen en objecten met elkaar verbinden. In deze verbindingen lag veel symboliek die verwees naar het leven van Jezus. Zo liep er een zichtas vanaf de Profetenlaan, door

Het Kerkebosje met de "Engelenlaan".

het Kerkebosje, naar de Cenakelkerk ("cena-kel" of eetzaal, de ruimte waarin het Laatste Avondmaal heeft plaatsgevonden). Pelgrims liepen over dit rechte pad, de Engelenlaan, omhoog naar het plein en stonden daar dan plotseling oog in oog met het witgepleisterde gebouw. Halverwege de Engelenlaan is in 1916 een bron gegraven met daarbij een open devotiekapel, ook weer in de typisch oriëntaalse stijl die kenmerkend is voor de Heilig Landstichting. Hiervan resteert alleen nog de fundering.

In 2003 is het gehele complex Heilig Landstichting aangewezen als rijksmonument, dus niet alleen de gebouwen en objecten, maar ook de landschappelijke aanleg met lanen en zichtlijnen.

Het transformatorhuisje in het Kerkebosje, dat ook in oriëntaalse stijl gebouwd is, is ook een Rijksmonument.

Half december 2007 werd bekend dat Woonzorg Nederland, mede namens de eigenaar van het Kerkebosje, een bouwvergunning had aangevraagd voor de realisatie van zes appartementengebouwen in het Kerkebosje. In een klap zouden daarmee de natuurfunctie en de cultuurhistorische betekenis van het gebied ernstig worden aangetast. De WMG en omwonenden waren verbaasd, omdat het bosje deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur. Voor EHS-gebieden geldt een 'nee, tenzij' beleid, dat wil zeggen dat ruimtelijke ingrepen zoals de aanleg van een weg of gebouwen niet zijn toegestaan, indien daardoor de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten van het gebied worden aangetast. De veronderstelling was dat het Kerkebosje onder dit beschermende beleid viel. Dit bleek niet waar te zijn, een geldig bestemmingsplan gaat altijd boven een EHS-aanwijzing. De verbazing was dus nog groter, toen bleek dat er een stokoud bestemmingsplan uit 1954 op het bosje rust waarin bebouwing voor "stichtingen met niet commerciële doeleinden zoals sanatoria, rusthuizen e.d." wordt toegestaan.

Cenakelkerk

Aan de groeiende verbazing kwam maar geen einde. De bouwplannen waren op 18 december 2007 ingediend, daags voordat de gemeenteraad op 19 december een voorbereidingsbesluit nam dat - vooruitlopend op een nieuw bestemmingsplan - bebouwing van het Kerkebosje voorlopig onmogelijk maakt. Het College van B & W gaf toe de grondeigenaar, de Eerste Hulpstichting der Heilig Landstichting, te hebben ingelicht over het op handen zijnde voorbereidingsbesluit. De behandeling van het voorstel in de raad werd zelfs met enkele maanden uitgesteld om de eigenaar de gelegenheid te geven een bouwvergunning aan te vragen. Dit is zeer ongebruikelijk, de kracht van een voorbereidingsbesluit schuilt in het vlotte handelen en het doel ervan is juist te voorkomen dat er alsnog een (ongewenste) bouwvergunningaanvraag wordt ingediend in de periode tot het onherroepelijk worden van het nieuwe bestemmingsplan.

Het enige wat deze ongebruikelijke, en voor velen onbegrijpelijke, handelwijze in de afgelopen periode van tien maanden heeft opgeleverd, is een massa werk voor gemeenteambtenaren, leden van de bezwarencommissie en advocaten. De bouwplannen zijn in een impasse geraakt en de bezwaren tegen besluiten van de gemeente stapelen zich op. Er blijken namelijk nog twee andere, latere bestemmingsplannen

op een klein deel van het te bebouwen gebied te rusten die helemaal geen bebouwing toestaan. Dit kwam pas begin 2008 aan het licht. Woonzorg heeft daarop in maart 2008 aangepaste bouwplannen ingediend die echter door de gemeente als nieuwe aanvragen worden beschouwd. Gezien het voorbereidingsbesluit worden deze niet in behandeling genomen. Tegen dit besluit heeft Woonzorg bezwaar gemaakt. De vraag is nu bovendien of de oude aanvragen nog van kracht zijn, nu er nieuwe plannen zijn ingediend. Verder heeft de gemeente in maart 2008 besloten de bouwvergunningaanvragen aan te houden, totdat een monumentenvergunning is verleend. Ook hiertegen heeft de aanvrager weer bezwaar ingediend. Bovendien ligt er een negatief advies van de welstandscommissie. Iedereen voelt wel op z'n klompen aan dat er vroeg of laat door de eigenaar een schadeclaim bij de gemeente neergelegd gaat worden. Of die kans van slaan maakt, valt nog te bezien. Met het oog daarop kan de gemeente zich geen fouten in de lopende procedures meer veroorloven.

Het voorbereidingsbesluit loopt begin 2009 af. Voor die tijd moet er een ontwerpbestemmingsplan ter inzage zijn gelegd, anders treedt het oude bestemmingsplan (met bebouwingmogelijkheid) weer in werking. Gelukkig gaat dit vooralsnog wel goed. Half september is een voorontwerp gepubliceerd. In dit nieuwe bestemmingsplan wordt de bestaande situatie als bestemming bosgebied aangeduid.

Meer informatie op www.wmg-groesbeek.nl

Niet ver van het Kerkebosje groeit de in deze contreien toepasselijke struik: Kardinaalsmuts

Gemeentelijk groenbeheer

Groesbeek is een groen dorp. Kijken vanuit het buitengebied richting het dorp levert verrassend vaak prachtige dorpsgezichten op. Wat verder opvalt, is dat het dorp verscholen ligt in het groen. Een van de toplocaties die dit goed laten zien, is het uitzicht vanaf hotel De Wolfsberg. Kijkend over het glaciële hoofdsmeeltwaterdal in de richting van de Nieuwe weg zien we het beeld dat zo kenmerkend is voor Groesbeek en het een welhaast buitenlands karakter geeft: huizen boven elkaar ingebed in groen.

Ook vanaf vele andere gezichtspunten zien we dit beeld: het is kenmerkend voor Groesbeek. Het is een beeld dat zich de afgelopen honderd jaar heeft ontwikkeld. Op oude ansichten zien we dat Groesbeek nog grotendeels kaal is, of er staan slechts kleine boompjes (behalve langs de hoofdwegen in het centrum). De fraaie dorpsgezichten zijn dus zo gegroeid ondanks het feit dat er steeds meer huizen zijn gebouwd. De bomen hebben voor de juiste balans gezorgd. We moeten daar heel zuinig op zijn.

Juist wat die balans tussen groen en bebouwing betreft, heeft de gemeente Groesbeek de laatste jaren stekken laten vallen. Het gemeentebestuur wil op grote schaal van 'lastig' groen af bij nieuwbouwplannen. Groen wordt blijkbaar als nutteloos ervaren en neemt alleen maar dure bouwgrond in beslag. Integreren van bestaand groen lijkt niet aan de orde. Het lijkt er bijna op alsof het gemeentebestuur, gesteund door de raad, een trend wil zetten: minder groen, minder karakteristiek Groesbeeks, meer zoals zoveel andere dorpen in ons land die hun eigenheid zijn kwijtgeraakt. De tragiek van de eenheidsworst in de ruimtelijke ordening waarin geen plek meer is voor groen. Om dat tij te keren heeft de WMG talloze

De Es in het paardenweitje (boom links) is inmiddels gesneuveld.

bezwaren tegen kapvergunningen ingediend. De gemeente reageerde hierop door, met instemming van de raad, de Algemene Plaatselijke Verordening, waarin de kap geregeld wordt, aan te passen. Het gevolg daarvan is dat het moeilijker wordt om bomen effectief tegen kap te beschermen.

Es in het paardenweitje

Het begon met de es in het paardenweitje aan de Kerkstraat. Voor deze landschapsbepalende boom werd een kapvergunning aangevraagd, omdat het gemeentebestuur de projectontwikkelaar van de nieuwbouw aan de Ottenhoffstraat had toegezegd het perceel obstakelvrij op te leveren. Ofschoon het college later eigenlijk de boom wilde sparen, bleek die toezegging dat onmogelijk te maken. De commissie voor de behandeling van bezwaarschriften tikte het gemeentebestuur hiervoor op de vingers, maar vond tevens dat kap onontkoombaar was omdat het perceel opgehoogd zou worden, waardoor de boom sowieso zou sterven. De WMG heeft toen besloten af te zien van beroep bij de rechtbank en de boom is inmiddels gekapt.

Sportpark-zuid

De velden van de Treffers worden verlegd naar verderop langs het Nijerf en daarvoor werd een complete kaalkap van het terrein aangevraagd. De gemeente ging akkoord en publiceerde de kapaanvraag. Alle omwonenden en de WMG reageerden. Door de ligging en het formaat van enkele velden te veranderen konden de Treffers grotendeels tegemoet komen aan de bezwaren. Ook andere bomen die totaal overbodig gekapt zouden worden, bleven. Uiteindelijk kon meer dan de helft van de houtopstand blijven staan. De meeste omwonenden waren daarmee tevreden gesteld. De WMG en een enkele omwonende vonden nog steeds dat er teveel gekapt zou worden. Zo bleef een strook bomen op de groenstrook waar het nieuwe clubgebouw zou gaan komen, op de kaplijst staan, terwijl de exacte locatie van het gebouw nog niet is vastgesteld. De WMG had ook bezwaar tegen het kappen van het groen op het perceel van De Tullekesbôm waar misschien parkeerplaatsen zouden moeten komen. Ook bij deze kapvergunning oordeelde de bezwarencommissie dat de gemeente onzorgvuldig had gehandeld. De bezwaren werden gedeeltelijk gegrond verklaard. Er wordt voorlopig niet gekapt op de geplande locatie van de kantine. Ook heeft de gemeente toegezegd dat er niet wordt gekapt op het perceel van De Tullekesbôm.

Locatie Spoorlaan/Industrieweg

Op de locatie Spoorlaan/industrieweg, waar het nieuw te bouwen medisch centrum komt, werd een kapvergunning aangevraagd voor alle bomen. Ook hier vond de WMG dat het groene karakter dat bestond uit bomen en struweel op deze locatie met de bestemming industrieterrein bijzonder was. Helaas kon zij maar één boom redden. Het juist zo karakteristieke struweel geniet helemaal geen bescherming tegen kap en viel al in het broedseizoen ten prooi aan de zagen.

Locatie Sportpark-Zuid

Op de zuidkant van het huidige Treffers-terrein is woningbouw gepland. Ook hier zou nagenoeg alle groen verdwijnen, meer dan een halve hectare. Het gaat om honderden bomen. Voor de WMG is dit niet acceptabel. De bosschages langs de Nieuwe Drulse weg zijn zo landschapsbepalend, dat de kap ervan het landschap ter plekke enorm zou veranderen. Tevens zijn er zeven soorten vleermuizen die deze bosschages gebruiken als voedselgebied of om zich aan te oriënteren. Om dat te compenseren wil het gemeentebestuur de bomenrij langs het Nijerf versterken en in de wijk nog een rij realiseren. Voor de WMG is dat onvoldoende. Uit ambtelijk overleg bleek dat men het bestaande groen helemaal geen rol heeft laten spelen bij het ontwerp van de wijk. Met weinig moeite had zeker de helft van de huidige bosschages langs de nieuwe Drulse weg gehandhaafd kunnen worden.

De Commissie voor bezwaar en beroep zal binnenkort over ons bezwaar advies uitbrengen aan het College.

Omdat er vleermuizen beschermde dieren zijn waarvan je niet zomaar de verblijfplaats en foerageerroutes mag verstoren, heeft Oosterpoort ontheffing van de Flora- en Faunawet aangevraagd. Deze ontheffing is inmiddels onder voorwaarden verleend door het Ministerie van LNV. De voorwaarden behelzen o.a. aanplant van nieuw groen waarop vleermuizen zich kunnen oriënteren. De WMG bestudeert deze ontheffing nog.

Locatie De Weem

Eigenlijk is locatie De Weem, het nieuw te bouwen appartementengebouw op het Dorpsplein/kermisterrein de enige plek waar op een redelijke manier met groen is omgegaan.

Drie grote lindes die niet konden worden gehandhaafd, zijn verplaatst naar de Houtlaan, aan de andere zijde van het kermisterrein. Voor de inrichting van het kermisterrein heeft DLA+ in opdracht van de gemeente een plan ontworpen waarin het plein groener zal worden dan het nu is. Daarvoor moeten wel wat bomen binnen het terrein worden verplaatst, omdat ze ongelukkig staan of de zichtlijn naar het kerkje hinderen.

Nieuwe APV

De oude situatie

Op 3 juli 2008 heeft de gemeenteraad de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) zodanig gewijzigd dat de kapprocedure ver-

Nieuwe Drulse weg bij de Treffersvelden. De houtopstanden links staan op de nominatie te verdwijnen.

eenvoudig wordt en de bescherming van bomen en houtopstanden moeilijker wordt. Volgens de oude regels kon er geen gebruik worden gemaakt van een verleende kapvergunning, voordat er zes weken na vergunningverlening waren verstreken en er geen bezwaar of beroep was ingediend. Ook mocht er pas worden gekapt nadat er door de rechter is beslist op een verzoek om een voorlopige voorziening of op een beroep dat is ingesteld zonder dat er een voorlopige voorziening is aangevraagd. De procedure was zo, dat binnen zes weken bezwaar kon worden gemaakt tegen een verleende kapvergunning. Het bezwaar werd vervolgens behandeld in de commissie van bezwaar en beroep, die naast een puur juridische rol ook vaak een bemiddelende rol speelt. De commissie brengt advies uit aan het College dat vervolgens een besluit neemt over gegrond of ongegrond verklaring van het bezwaar. De bezwaarmaker kon daarna beroep bij de rechtbank indienen tegen het besluit van de gemeente. Hieraan zijn uiteraard kosten verbonden.

Een nadeel van deze procedure is dat het bij geschillen vrij lang kan duren, voordat er uitsluitel is over de vraag of er wel of niet mag worden gekapt. Om die reden wordt, volgens de gemeente, vaak al een kapvergunning voor bouwlocaties aangevraagd, voordat er een bestemmingsplanwijziging of bouwvergunning ligt.

De nieuwe situatie

De wijziging houdt in dat er zes weken na bekendmaking van de verleende kapvergunning moet worden gewacht met kappen. Als er in die periode geen bezwaar bij de gemeente en een verzoek om een voorlopige voorziening bij de rechtbank is ingediend, mag er worden gekapt. Deze procedure bij de rechtbank heeft een opschortende werking; de aanvrager moet wachten met kappen, totdat de uitspraak is gedaan in het verzoek om een voorlopige voorziening. Meestal volgt deze uitspraak in enkele dagen of weken na de zitting. Het bezwaarschrift zelf heeft geen opschortende werking meer.

Een bezwaarmaker moet dus meteen naar de rechter om kap voorlopig tegen te houden. Los van de gang naar de rechter buigt de commissie voor bezwaar en beroep zich over het bezwaar, maar het nut daarvan is beperkt. Gaat de bezwaarmaker niet naar de rechter, dan mag de kap doorgaan en zal er waarschijnlijk worden gekapt, ook al wordt de bezwaarmaker uiteindelijk in het gelijk gesteld.

Gevolgen

De WMG heeft zich verzet tegen deze wijziging van de regels: we worden nu gedwongen snel naar de rechter te stappen wat flinke kosten met zich meebrengt. En de rol van de commissie voor de behandeling van bezwaarschriften is eigenlijk uitgespeeld. De wijziging van de AVP maakt de kap van bomen veel makkelijker. Het enige dat de gemeente heeft toegezegd is dat er niet gekapt zal worden als dat niet noodzakelijk is. Helaas is de WMG niet degene die bepaalt wat noodzakelijk is, maar het gemeentebestuur zelfs. Die toezegging levert dus geen rechtszekerheid op.

Helaas is de raad met deze wijziging van de kapvergunningsregels akkoord gegaan. Alleen VOLG, Fractie Zegers en Sociaal Groesbeek waren tegen. De andere fracties waaronder Groen(?) Links waren voor.

Vast staat dat de WMG zich, met steun van haar leden, zal blijven inzetten voor de bomen in Groesbeek. Wij blijven de voorkeur geven aan overleg boven het voeren van rechtszaken. Maar misschien moeten we in de nabije toekomst voor het eerst in ons 35-jarig bestaan voor het behoud van een boom naar de rechter stappen. Aangezien de rechterlijke macht sterk overbezet is, kunnen we verwachten dat ook dit soort procedures lang zal duren. Of het dus wel zo wijs was om de APV te wijzigen, is nog maar de vraag.

Henny Brinkhof

De vorige keer stonden we op de Lievensweg ter hoogte van de voormalige boerderij van Voss.

We staan deze keer op een kruispunt van een vrij drukke weg en een smalle ontsluitingsweg. De drukke weg is een gebogen weg die loopt in een Zuidwestelijk-Noordoostelijke richting. De weg loopt door een opvallend groen gebied. Kijkend naar het zuidoosten en naar rechts draaiend zien we een nieuwbouwwijk, die al grotendeel verscholen ligt achter struweel en af en toe al een flinke boom dat zich tussen de huizen en de weg ontwikkeld heeft. Verder naar rechts, de weg overstekend zien we eerst een brede berm met beek en rechts daarvan een fraai, bloemrijk grasland dat omzoomd wordt door bosschages. Het is een van de mooiste natuurlijke openbaar groengebieden van Groesbeek. Verder naar rechts draaiend zien we een moerassig wilgenbosje in een laagte met riet en lisdodde. In het voorjaar wemelt het hier van de vogeltjes. We steken al verder draaiend de ontsluitingsweg over, die aan beide zijden door de beek, die hier een lus maakt geflankeerd wordt. Daarachter zien we de wijk die hij ontsluit. We zien de huizen echter nauwelijks. Zij gaan grotendeel verscholen achter de bomen van een groenstrook en bomen, die in tuinen staan. Verder rechts draaien zien we een laag struweel in een moerassige laagte met daarachter een fraaie, oude bomenrij, die een oud weggetje, nu fietspad, omzoomt. Dan steken verder draaiend weer de drukke weg. Aan de overkant wat lage wilgen die een poel omzomen en de beek aan het zicht

WIE KENT GROESBEEK

onttrekken met daarachter forse bomen die een coulisse vormen en alles dat daarachter ligt aan het oog onttrekt. Met name dat laatste zal in de toekomst als het aan de gemeente ligt sterk veranderen. De honderden bomen die de coulisse vormen zullen gekapt worden en ze zullen met de achterliggende graslanden volgebouwd worden 127 woningen. Vreemd genoeg is er in deze wijk bijna geen plaats voor groen. De gemeente heeft bij de inrichting niet aan het bestaande groen gedacht. Dat is jammer want de groenstructuur die zich in de loop van de jaren zich hier ontwikkeld heeft, heeft het karakter gekregen van een ecologische verbindingzone. Dat was ook zo gepland, want de beek en omgeving moest een ecologische verbinding zorgen tussen het Groesbeeks bos en De Bruuk. De combinatie van beek en bos is voor dit doel ideaal. Er maken maar liefst 7 beschermde vleermuiszone gebruik van deze zone. Het ministerie van LNV heeft de gemeente daarop gewezen en in overleg hebben ze besloten wat groen langs de ontsluitingsweg naar het noordoosten te versterken, wat inhoudt dat er af en toe een boom tussen de bestaande bomenrij geplant wordt en in de wijk zelf een rijtje bomen aan te planten. De combinatie beek/bomen gaat echter grotendeels verloren en dat is zonde.

Oplossingen sturen naar:
 Henny Brinkhof
 Binnenveld 31
 6562 ZW Groesbeek
 h.brinkhof1@chello.nl

Landschapsonwikkelingsplan

In 2004 is het regionaal Landschapsonwikkelingsplan (LOP) voor de drie gemeenten Millingen aan den Rijn, Ubbergen en Groesbeek vastgesteld. Dit plan vervangt in Groesbeek het Landschapsbeleidsplan. Centraal in het LOP staat de verdere ontwikkeling van het landschap onder het motto 'omarm die veelkleurigheid'. Met dit LOP kan worden ingespeeld op de veranderingen die zich voordoen op het platteland. Zo is er door de sterk groeiende behoefte aan recreatie behoefte aan een aantrekkelijk buitengebied met een grote belevingswaarde.

Het buitengebied van deze drie gemeenten kent van oorsprong een enorme verscheidenheid (veelkleurigheid) aan landschapstypen. Op basis van een visie voor het hele gebied zijn voor die diverse landschapstypen uitgangspunten en aanbevelingen verwoord. Via zeven 'sporen' zijn deze verder uitgewerkt in een groot aantal projecten. Zo is er het spoor 'groen-blauwe dooradering'. Bedoeling hiervan is dat landschapselementen worden gerealiseerd op particuliere gronden waarbij het regionale landschapsfonds Via Natura zal zorg dragen voor een duurzame financiering. En ander spoor richt zich op de 'juwelen van het Rijk' (Rijk verwijst naar Rijk van Nijmegen). Hierbij gaat het om het zichtbaar en beleefbaar maken van bijzondere elementen in het gebied.

Klankbordoverleg

Voor de begeleiding van de uitvoering van het plan is een intergemeentelijke klankbordgroep samengesteld die, gecoördineerd door Via Natura, gemiddeld twee keer per jaar bijeenkomt. In Groesbeek functioneert daarnaast een gemeentelijke klankbordgroep, specifiek voor Groesbeekse projecten, waarbij overigens het scala aan bespreekpunten breder is dan alleen die van het LOP. Deze groep is een voortzetting van de al eerder ingestelde klankbordgroep voor het gemeentelijke landschapsbeleidsplan. De groep vergadert twee á drie keer per jaar

Plaggen van 't Slumke, de natuurkavel aan de Ketelstraat in 2007 was een LOP-activiteit.

onder leiding van de portefeuillehouder. De WMG participeert in beide klankbordgroepen.

In de bijeenkomsten van genoemde groepen worden onder meer lopende projecten en nieuwe initiatieven besproken. Dit kunnen ook initiatieven van derden zijn zoals bijvoorbeeld een landgoedinitiatief. In dat laatste geval heeft de gemeentelijke klankbordgroep ook een adviserende functie naar het gemeentebestuur.

Veelheid aan projecten

Vanuit het LOP zijn al tal van projecten gerealiseerd en zijn er veel in voorbereiding. Voorbeelden van gerealiseerde projecten zijn 'Kasteelse Hof', 'voedsel voor natuur', project 'veldnamen' en het voetveer over het Meertje (Ubbergen) en 'Zeelandse Hof' (Millingen). In Groesbeek zijn de natuurontwikkelingsprojecten van de Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek (SLOG), het fietspad Boersteeg-Wylerbaan en het bermbeplantingsproject van de gemeente afgerond. Lopende projecten in Groesbeek zijn o.a. het Romeins Waterwerk, project 'Vortse Brug' en 't Alde Meulepad'. Daarnaast is er een heel scala aan nieuwe LOP-initiatieven, voornamelijk in de Ooijpolder.

Ferdinand ter Schure

*'t Slumke raakt begroeid.
Foto begin juli 2008.*

Imkerij Immenhof

Ieder jaar sluiten de vrijwilligers van Landschapsbeheer Groesbeek het werkseizoen vlak vóór de zomervakantie af met een excursie buiten Groesbeek. Op 21 juni 2008 zijn we op bezoek geweest bij imkerij Immenhof in Molenhoek. Op dit bedrijf wordt al tientallen jaren gewerkt met honingbijen. Niet alleen voor bestuiving en honingproductie, maar de imkerij teelt en selecteert ook bijenkoninginnen voor collega-imkers.

Op Immenhof wordt gewerkt met het bijenras Buckfast dat door broeder Adam op Buckfast Abbey in Devon is ontwikkeld. Adam was een Benedictijner monnik die vanaf zijn 12^e jaar zijn leven lang (hij overleed in 1996 op 99-jarige leeftijd) bezig is geweest met de imkerij. De aanleiding voor zijn veredelingswerk was een verwoestende bijenziekte die het toen veel gebruikte inheemse Engelse bijenras wegvaagde, terwijl bijen van Italiaanse afkomst de ziekte overleefden. Door bijen van over de hele wereld met elkaar te kruisen, wist de monnik een bijenras met de gewenste eigenschappen te selecteren. De Buckfast bij is zachtvaardig, productief en bestand tegen ziekten. Het is een hybride ras, dat wil zeggen een kruising van twee zuivere inteeltlijnen. Het kruisingsresultaat (aangeduid met F1) kenmerkt zich door grote uniformiteit. Alle nakomelingen zijn genetisch hetzelfde. Voor de productie van koninginnen moet dus steeds opnieuw met inteeltlijnen worden gewerkt. Immenhof heeft een licentie om dit werk te doen. De daaruit voortgekomen F1-koninginnen worden getest en aan collega-imkers verstrekt of ingevoerd in de eigen productievolken. Dit werk vindt vooral op het terrein van de imkerij plaats, waar in het zomerseizoen de

koninginnen tijdens de rondleiding getoond worden. Verder zijn er ook bijen achter glas te bewonderen in verschillende demonstratiekasten of vanuit de zgn. bijen-kijk-ruimte.

De bijenkasten van Immenhof worden vooral in natuurgebieden geplaatst. Daar staan de bijen het hele jaar rond en bestuiven ze wilde planten. Ook worden bijenkasten wel bij dassenburchten en mierennesten geplaatst om deze te beschermen tegen al te nieuwsgierige mensen. Behalve vele soorten honing worden nog allerlei andere bijenproducten gemaakt en verkocht in de winkel op het bedrijf, zoals bijenwas, stuifmeel, propolis en koninginnengelei. Propolis wordt door bijen gebruikt om kieren en openingen in de kast mee dicht te kitten. Aan deze stof worden verschillende geneeskrachtige eigenschappen toegedicht. Hetzelfde geldt voor de koninginengelei, het speciale voedsel waarmee de bijen uit een larve een koningin opkweken. Of het echt werkzame stoffen zijn is de vraag. Persoonlijk moet ik altijd denken aan het beroemde korte verhaal 'Royal Jelly' van Roald Dahl, waarin een vader, tevens imker, zijn verzwakte babydochttertje stiekem koninginnengelei voert en het kind het uiterlijk van een reusachtige bijenlarve krijgt.

www.imkerij-immenhof.nl

Nel van den Bergh

Parachutistenstraat

De kwestie Bodemverontreiniging Parachutistenstraat is een goed voorbeeld van de nuttige rol die de WMG als waakhond van de belangen van mens en milieu speelt. Dat we daarbij soms lijnrecht tegenover het openbaar bestuur staan, nemen we maar voor lief. De WMG vindt het niet verantwoord om huizen te bouwen op ondiep, ernstig vervuild grondwater. Eerst saneren, dan bouwen, is ons motto. Na ruim anderhalf jaar begint er beweging in de goede richting te komen in deze kwestie die aanvankelijk door bestuurders wat onderschat leek te worden. Voor een goed begrip van de situatie zetten we de gang van zaken hieronder op een rij.

Vanaf begin jaren 90 van de vorige eeuw kwam het landbouwperceel grenzend aan de Parachutistenstraat en gelegen tussen Bruukse straat en Breedeweg in beeld als mogelijke locatie voor woningbouw. Met het oog daarop is eind 1993 voor het eerst bodemonderzoek uitgevoerd. Resultaat daarvan was dat er geen sprake is van een onverdachte locatie en dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Dat is vanaf 2004 uitgevoerd. Het noordelijke stuk van de bouwlocatie bleek schoon en is inmiddels bebouwd, met de woningen van de straten 17 September en Market Garden. Bij het zuidelijke deel was er wel een probleem. In diverse grondwatermonsters werden te hoge concentraties van vluchtige aromaten aangetroffen. Vluchtige aromaten zijn bepaalde chemische verbindingen die meestal worden gewonnen uit aardolie en aardgas. Het zijn apolaire stoffen die lichter zijn dan water, slecht oplossen in water en snel verdampen. In dit geval gaat het om benzeen, toluen, ethylbenzeen, xyleen en naftaleen. Van een aantal van deze stoffen is bekend dat ze kankerwekkend zijn, met name inademing is risicovol.

Uit de resultaten van de opeenvolgende bodemonderzoeken in combinatie met de heersende grondwaterstroming ontstond langzaam het vermoeden dat de verontreiniging afkomstig was van het voormalige tankstation op de Breedeweg (maar zekerheid daarover bleef uit tot halverwege 2008).

Op al die onderzoeken volgde op 2 augustus 2006 een besluit van de provincie Gelderland die bevoegd gezag is bij bodemverontreiniging. Daarin staat dat er op de Parachutistenstraat sprake is van een zgn. ernstige en spoedeisende bodemverontreiniging. De termen 'ernstig' en 'spoedeisend' zijn classificaties uit de Wet bodembescherming. Er is sprake van 'ernstige' bodemverontreiniging, wanneer deze een groter volume bestrijkt dan 25m³ grond of 100 m³ grondwater. In 2006 werd de verontreiniging geschat op minstens 1000 m³ vervuild grondwater (en medio 2008 op 2000 m³ grondwater en 75 m³ grond). De status 'spoedeisendheid'

Het al gerealiseerde deel van de Parachutistenstraat. In de "wadi's" achter de huizen, verzamelt zich het regenwater, waar het wegzakt. Dat is goed voor het grondwater (anti-verdroging) en het ontlast de waterzuivering, omdat het water niet in het riool terecht komt.

wordt gegeven aan bodemverontreinigingen waarbij sprake is van actuele risico's voor mensen en milieu of waar de verontreiniging zich dreigt te verspreiden. Er moet dan snel worden gesaneerd. Vanwege de verspreidingsrisico's en het gezondheidsrisico (uitdamping van deze stoffen in woningen boven de verontreiniging) oordeelde de provincie dat dit een spoedeisend geval was waarvoor binnen een half jaar een saneringsplan moest worden ingediend. Bovendien moest de sanering binnen een jaar aanvangen. Helaas heeft de provincie verzuimd daar achteraan te zitten. Er gebeurde niets.

Wel publiceerde de gemeente in maart 2007 het ontwerp-vrijstellingsbesluit voor de bouw van 37 woningen op de locatie Parachutistenstraat-west (= het nog niet bebouwde stuk tussen Market Garden en Breedeweg). In de ruimtelijke onderbouwing werd weliswaar uitgebreid gerefereerd aan de bodemverontreiniging, maar de enige logische conclusie bleef achterwege. Het is namelijk in Nederland wettelijk verboden om te bouwen op verontreinigde grond (met de status ernstig en spoedeisend). In haar zienswijze heeft de WMG hierop gewezen. In reactie daarop besloot de gemeente om de bouwvergunningsprocedure voorlopig op te schorten voor de woningen die

bovenop de grondwatervervuiling zouden komen te liggen. De bodemverontreiniging vormde dus een wezenlijk obstakel voor de uitvoering van de bouwplannen.

Wat ook nog een rol heeft gespeeld, is het verzet van een nabijgelegen varkenshouderij tegen de bouwplannen. Omdat hij vreesde voor inperking van zijn toekomstige bedrijfsmogelijkheden, vroeg de varkenshouder in oktober 2007 met succes schorsing aan van de verleende bouwvergunningen. De rechter gaf hem op procedurele gronden gelijk: er was bij de verlening van de vrijstelling van het bestemmingsplan onrecht gebruik gemaakt van artikel 19 lid 2 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Het hele bouwplan was daarmee van tafel en de gemeente kon opnieuw beginnen.

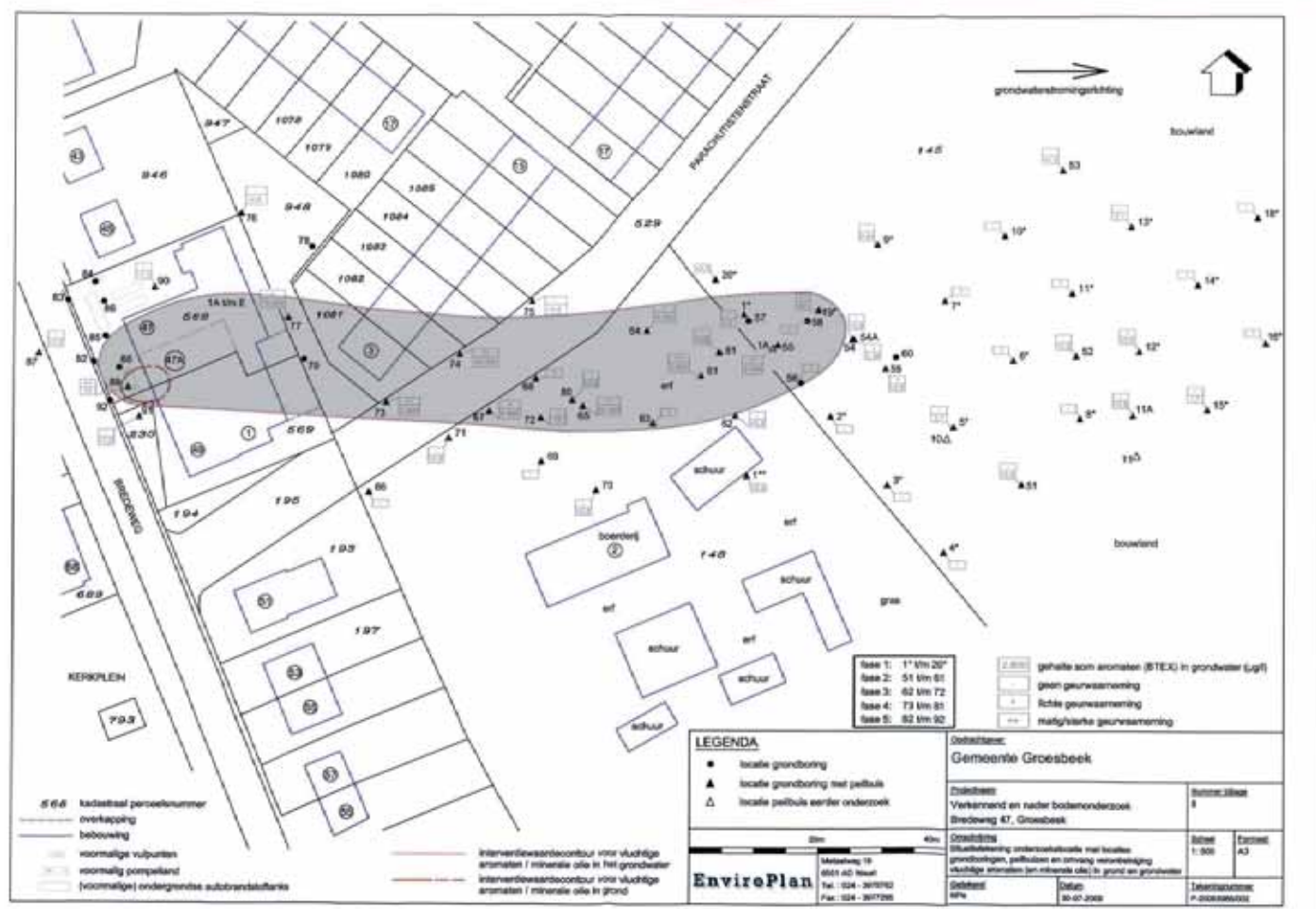
In plaats van dat men nu eens haast ging maken met sanering, stond er in oktober 2007 in het Groesbeeks Weekblad een kennisgeving van de provincie waarin men verklaarde een zgn. verkorte procedure te volgen ter herziening van het besluit bodemverontreiniging van 2 augustus 2006. Dit betekende dat er geen ontwerp-besluit ter inzage lag en er ook niet formeel kon worden gereageerd. Na protest van de WMG en omwonenden heeft men alsnog de normale procedure gevolgd, waarbij het

ontwerp-besluit gewoon ter inzage ligt en zienswijzen kunnen worden ingediend.

Herziening van het eerdere besluit uit augustus 2006 was volgens de provincie nodig, omdat er nieuwe gegevens waren binnengekomen. In een drietal woningen aan de Parachutistenstraat was in augustus 2007 zgn. binnenluchtonderzoek (meting van concentraties vluchtige stoffen in kruip- en woonruimte) verricht. Daaruit was komen vast te staan dat er geen gezondheidsrisico's zouden zijn. Ook was er een inmiddels een nieuw rekenmodel in gebruik genomen waaruit zou blijken dat het verspreidingsrisico aanvaardbaar klein is. Het gevolg hiervan was dat de status 'spoedeisendheid' zou komen te vervallen. Er hoeft dan niet meer met spoed te worden gesaneerd, monitoring blijft achterwege en woningbouw op dergelijke bodems is toegestaan. Met andere woorden, de rommel blijft in het grondwater en niemand houdt meer in de gaten wat ermee gebeurt.

De WMG vindt het onaanvaardbaar om huizen te bouwen op een gifpluim. Nieuwbouw brengt met zich mee dat er enorm gerommeld wordt in de grond. Grond wordt verzet voor aanleg van riolering, funderingen en kelders onder woningen. Zo'n situatie is niet te vergelijken met bestaande woningen

Ligging van de bodemverontreiniging bij de Parachutistenstraat. De bron ligt bij Breedeweg 47.

die gebouwd zijn, voordat het grondwater vervuild raakte. Het gaat hier immers om gevaarlijke, vluchtige stoffen die hooguit enkele meters diep zitten; het grondwater zit op deze locatie maar 2 tot 3,5 meter onder maaiveld. Huizenbezitters in de directe omgeving laten bronnen slaan om grondwater op te pompen voor besproeiing van de tuin, het vullen van vijvers e.d. Met dit risicovolle probleem moeten toekomstige bewoners niet worden opgezadeld. We hebben dan ook bezwaar gemaakt tegen het herziene besluit van de provincie en beroep aangetekend bij de Raad van State. Naar verwachting wordt het beroep niet voor het einde van dit jaar behandeld.

Ondertussen had de gemeente eind 2007 een nieuwe vrijstellingsprocedure opgestart voor de bouw van de woningen. Weer maakte de WMG bezwaar vanwege de risico's van de bodemverontreiniging. Eerst saneren, dan bouwen, zo is ons standpunt. Het bezwaar ligt nu bij de commissie voor de behandeling van bezwaarschriften. De varkenshouder had ook niet stil gezeten. Hij vroeg opnieuw schorsing bij de voorzieningenrechter aan van de verleende bouwvergunningen en kreeg die op 30 mei 2008 toegekend. Daarbij speelde de bodemverontreiniging een belangrijke rol. De aard en omvang van de bodemverontreiniging is volgens de rechter nog met zoveel onzekerheden omgeven dat thans niet vaststaat dat de bodem geschikt is voor woningbouw. Dit oordeel beperkt zich overigens niet alleen tot de geplande woningen op de gifpluim, maar omvat alle bouwvergunningen van de Parachutistenstraat-west.

Dankzij ons bezwaar tegen het besluit bodemverontreiniging is er nu echter wel

beweging in de zaak gekomen. Halverwege 2008 is er opnieuw bodemonderzoek verricht, op en rond de plek van het voormalige tankstation aan de Breedeweg. En inderdaad, de bron van de vervuiling is het tankstation. Het gaat om naar schatting 75 m³ vervuilde grond en 2000 m³ vervuild grondwater. Opvallend is dat de hoogste concentraties giftige stoffen in het grondwater niet bij de bron zijn aangetroffen, maar stroomafwaarts, op en rond de bouwlocatie Parachutistenstraat. Deze nieuwe informatie is voor de provincie aanleiding om opnieuw het besluit bodemverontreiniging te herzien. De kennisgeving hiervan stond op 7 oktober 2008 in het Groesbeeks Weekblad. Ook in dit ontwerp-besluit blijft de provincie bij haar standpunt dat de bodemverontreiniging niet spoedeisend is. Wel wordt gesteld dat sanering op een "natuurlijk moment" kan plaatsvinden, zoals bij bouwactiviteiten.

Inmiddels lijkt ook het gemeentebestuur langzaam overtuigd te raken van het nut en de noodzaak van sanering van de vervuiling. Het laten zitten ervan geeft een te grote onzekerheid bij de toekomstige bewoners van de Parachutistenstraat. Bovendien lopen de bouwplannen vertraging op. [Daarbij speelt overigens nog een ander probleem. De varkenshouder voert in zijn bezwaren tegen de bouwvergunningen ook de geurverordening aan die de gemeente in januari 2008 heeft vastgesteld. Ook daarover is het laatste woord nog niet gesproken.] Er is overleg over de technische mogelijkheden om de bodemverontreiniging aan te pakken. De WMG is tevreden als de rommel is opgeruimd, voordat de bewoners hun nieuwe huizen betrekken.

De bouwlocatie Parachutistenstraat-West. De gifpluim ligt in de buurt van de auto.

Aardsterren 9 februari

Op een mooie zaterdag ochtend komen we bij elkaar onder de Tullekesbom. We gaan opzoek naar stenen eerst vertellen we elkaar of dat we nog iets gezien hebben. Vandaag gaat Isis van Empel een keertje mee.

Daarna vertelt Annemiek een heel oud verhaal over een jongen die niet welkom was in zijn eigen dorp. Hij verliet zijn dorp en onderweg ging hij slapen tegen een steen die nacht droomde hij een mooie droom. (dit waren verhalen in zijn hoofd) De volgende morgen kwam hij ineens ander dorp en daar lieten ze hem wel binnen en gaven hem eten en drinken. De jongen vertelde zijn verhalen en de mensen vonden het fijn om naar hem te luisteren. De jongen werd verliefd en hij ging samen met zijn meisje bij de oude steen wonen. En ze leefde nog lang en....

Hierna gingen we op weg richting zevenheuvelweg daar waren akkers om geploegd en daar zouden we een heleboel stenen vinden. Annemiek had een kaart en daar konden we de stenen opzoeken.

Onderweg hoorde we een specht in de boom er zat duidelijk een holletje van woody woodpecker en een boomklevertje of blauw-spechtje.

Thomas was jarig geweest en hij trakteerde op een lekkere gevulde koek met zijn alle op een omgewaaide boom deze opgegeten. We waren de weg een klein beetje kwijt maar lekker in de zon. Gingen we aan het zoeken.....Onze opdracht zoek 10 verschillende stenen en kijk op de zoek kaart welke het zijn:

Tara vond een fossiel heel klein maar wel duidelijk te zien. Isis had een cent uit 1901 te pakken. Linde was druk in de weer met stenen doormidden tikken/goeien, dit deden Geke Femke en Laura ook. Hierna een boterham eten en het edelsteen spel.

Annemiek had een zakje met stenen hieruit moest iedereen een steen pakken en vlug verstoppen, op je schuil plaats mocht je pas kijken welke steen je had.. Er was een gladde edelsteen. Daarna hoorde je haar roepen: "WIE HEEFT DE EDELSTEEN GEJAT!!" De boef moest dan zo gauw als hij/zij kon de edelsteen aan de diamantslijper geven de andere moesten de boef vangen. Lara, Isis en Thomas waren echte boeven.....

Hoogste tijd om terug te gaan de berg weer om klimmen met al- lemaal wortels boven de grond en terug naar de Tullekesbom.

Tot de volgende keer allemaal,
Niels

Zaterdag 19 april was het weer zover.

's Morgensvroeg weer lekker de natuur in en vooral in deze tijd want er wordt hard gewerkt buiten, de bloesems is weer aan de bomen en de groene blaadjes beginnen weer te komen terwijl ook de vogeltjes het weer druk hebben met hun voorbereidingen.

Allereerst hadden we nog een klein feestje Lara was jarig geweest en trakteerde op wat lekkers. Dit keer was het een prachtige zonnige dag en niet koud en nat.

We gingen vandaag naar Bethanië. Annemieke vertelde een spannend verhaal over de nonnetjes die daar hebben gewoond. In een klooster waar jongeren werden opgevoed die iets hadden gedaan wat echt niet kon. In die omgeving is een vijver je moet er een speciale vergunning voor hebben niet iedereen mag er bij komen, maar een echte aardster natuurlijk wel.

Daar gingen we met schepnetjes, loepjes, verrekijker en bakjes op zoek naar diertjes in de vijver, het was wel zoeken, maar toch zat er van alles in de vijver, zoals waterspinnetjes, schaatsenrijders, watervlooien, tubifix, platwormen. Na lang zoeken vonden we toch een diertje waar we lang naar hadden gezocht, Tara vond een kleine watersalamander met mooie kleuren.

Kleine watersalamander

Later hebben we alles opgeschreven wat we hadden gevangen en de diertjes weer terug gezet in de vijver. Daarna hebben we nog een eindje gewandeld in de omgeving. Wat ons opviel was dat er in een weiland waar lakenfelderkoeyen liepen veel land was omgeploegd door wilde zwijnen maar we zagen er op dat moment geen een!

Het was weer een gezellige en leerzame ochtend.

Groetjes Laura en Karin.

Bestemmingsplan Buitengebied

In de herfst van 2007 is gestart met de ontwikkeling van een nieuw bestemmingsplan Buitengebied. Voor het verkrijgen van een zo breed mogelijk draagvlak heeft de gemeente in een vroeg stadium een klankbordgroep ingesteld, waarin ook de WMG participeert.

Waarom een nieuw bestemmingsplan?

Het huidige bestemmingsplan Buitengebied is in januari 2000 door de Raad vastgesteld (onherroepelijk oktober 2002) en is dus nog niet zo oud. In januari 2007 heeft de provincie Gelderland zelfs nog het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2005 goedgekeurd. Dit betrof een zogenaamde correctieve herziening op het plan van 2000: daarin zijn onderdelen hersteld waaraan eerder door Gedeputeerde Staten of door de Raad van State goedkeuring is onthouden en zijn er fouten hersteld die door de gemeente zelf (én de WMG) waren gesignaleerd.

Aanleiding om toch een volledig nieuw plan te ontwikkelen is onder meer dat de gebruikte systematiek (bijv. voor agrarische bouwblokken) niet meer 'up to date' zou zijn. Ook worden steeds vaker knelpunten gesignaleerd tussen de feitelijke situatie in het veld en hetgeen toelaatbaar is vanuit de vigerende bestemming. Tevens wordt van de mogelijkheid gebruik gemaakt om tal van nu nog afzonderlijke plannen te integreren in het nieuwe plan Buitengebied, bijv. het bestemmingsplan van de golfbaan, het plan van de omgeving museum Oriëntalis (w.o. ook het inmiddels beruchte Kerkenbosje), bestemmingsplan Omgeving De Linde en de recente wijzigingsplannen m.b.t. Dennenkamp en de ecologische verbindingzone Wylerbaan.

Het Groesbeekse buitengebied tussen de Breedeweg en de Horst.

Aanpak

Om te komen tot een nieuw plan heeft de gemeente een Notitie van uitgangspunten opgesteld. Deze notitie is bijgesteld naar

Verhekkings van het landschap

aanleiding van de inbreng vanuit de klankbordgroep. Aan deze klankbordgroep die wordt voorgezeten door de portefeuillehouder (wethouder Thijssen) nemen naast de WMG de volgende organisaties/instanties deel: Groesbeekse Ondernemersvereniging (GOV), Stichting Toerisme en Recreatie (STER), Vereniging Recreatieondernemers Nederland (RECRON), Heemkundekring Groesbeek, Vereniging Natuurmonumenten, Provincie, Staatsbosbeheer, Waterschap Rivierenland en de boerenstandsorganisatie (ZLTO afd. Groesbeek). Deze laatste laat zich zelfs door twee leden vertegenwoordigen.

In de notitie wordt aandacht besteed aan onderwerpen als:

- bouwblockeuzen: wijziging van het systeem van zgn. 'verbale' agrarische bouwblokken (niet vast begrensd, mogen verschoven worden) naar 'getekende' (vast begrensde) bouwblokken;
- doorvertaling van bestaand en recent ontwikkeld beleid zoals bijv. het regionale Landschapsontwikkelingsplan (LOP), het Waterplan Groesbeek en het provinciale Streekplan;
- nieuw beleid, bijvoorbeeld m.b.t. kamperen, gemeentelijke invulling van het KAN-beleid, regelen van zaken die voorheen waren opgenomen in de WOR (Wet op de Openlucht recreatie) die per 1 januari 2008 is komen te vervallen en doorvertaling van de Geurverordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij.

Algemeen uitgangspunt is dat het streefbeeld zoals dat is gebruikt voor het bestemmingsplan uit 2000 ook nu nog als basis kan dienen voor het nieuwe bestemmingsplan.

Aandachtspunten WMG

De WMG heeft onder meer aangegeven dat het nieuwe bestemmingsplan een instrument zou moeten zijn om:

- a. voortsluipende verrommeling van het buitengebied tegen te gaan;

Gewone bedrijfsvoering of verrommeling van het landschap?

- b. landschappelijke inpassing (met groene elementen) van nieuwe (bedrijfs)gebouwen, campings, e.d. te regelen;
- c. 'wildgroei' van hekwerken te voorkomen. Denk hierbij aan de zgn. 'Heras'hekwerken en Dallasachtige taferelen bij (hobymatige) paardenhouderijen/maneges. Dit niet alleen vanwege het ontsierende effect ervan, maar ook vanwege het feit dat hekwerken van gaas barrières opwerpen voor het wild.

Deze punten zijn intussen verwoord in de Notitie van uitgangspunten. In de klankbordgroep is specifiek gesproken over de mogelijke ontwikkeling van nieuwe landgoederen: realiseren van landhuizen in ruil voor het realiseren van nieuwe natuur ('rood voor groen'). In Gelderland is deze constructie mogelijk vanaf een aaneengesloten oppervlakte van 5 hectare. De WMG is van mening dat deze landgoederen kunnen bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van het buitengebied, o.a. op het gebied van landschap (visueel); recreatie (nieuwe landgoederen zijn per definitie voor het publiek

toegankelijk), natuur (ecologie) en soms ook water (hydrologie, waterberging) en landbouw. Ook dit item is meegenomen in de Notitie van uitgangspunten.

Een ander belangrijk punt dat de WMG nog aan de orde gaat stellen is het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid, c.q. ontheffingsbevoegdheid om een agrarische bestemming om te kunnen zetten in een natuurbestemming. Dit ten behoeve van recent gerealiseerde natuurelementen, nog te realiseren Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ecologische verbindingszones, eventuele natuurcompensatie en nieuw groen als gevolg van 'rood voor groen'-constructies (bijv. nieuwe landgoederen). Dit ter voorkoming van langdurige en kostbare procedures.

Vervolg

Inmiddels is er door het stedenbouwkundig bureau Croonen Adviseurs een concept Streefbeeldnotitie opgesteld en is een bijbehorende gebiedsbestemmingenkaart gemaakt met diverse deelkaarten (cultuurhistorische waarden, natuurwaarden, hydrologische waarden, etc.). Helaas bleken deze niet aan te sluiten op het streefbeeld dat eind jaren negentig is opgesteld, terwijl dat wel als uitgangspunt is geformuleerd. Croonen heeft de bestemmingenkaart gebaseerd op het Streekplan van 2005. De WMG heeft destijds ingestemd met het streefbeeld en de bijbehorende gebiedsindeling en wil hier dan ook graag aan vasthouden. Dit gaat dan bijvoorbeeld over deelgebieden waarin de landbouw zich kan ontwikkelen of waarin meer aandacht is voor natuur en recreatie. Aan het adviesbureau is gevraagd het kaartmateriaal bij te stellen, rekening houdend met de huidige gebiedsindeling. Naar verwachting zal het voorontwerp van het nieuwe bestemmingsplan in het voorjaar van 2009 gereed zijn.

Ferdinand ter Schure

BON

Ik geef me op voor het Groesbeeks Milieujournaal:

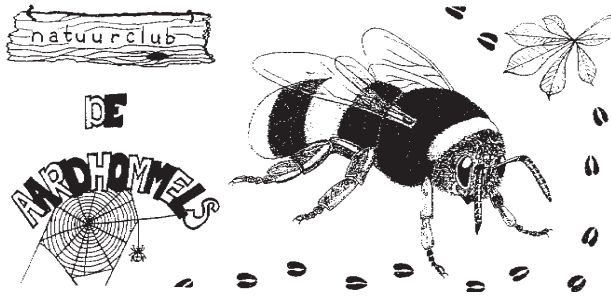
naam.....

adres.....

woon-

plaats.....

(U betaalt met een acceptgiro of een incasso-formulier, die u krijgt toegezonden)

Schotse Hooglander

mookerheide

op 22 december gingen we naar de mookerheide.
er lag weinig sneeuw.

we maakte een paar kinderen bang dat er in de mookerheide vulkanen zitten die op elk moment konden ontploffen als je er of stapte.

er lagen veel plassen ijs en daar hadden we een gevecht mee gedaan.

van: Sam en Thom.

Aardhommels

19 januari zij wij met de aardhommels naar het ooeivaarsnest geweest.

Omdat heel veel water in het poeltje lag, moesten we een geul graven naar een sloot waar het water in loopt.

Het regende heel hard, maar we graafden toch door, sommige vielen in het water en ik ook !!

Daarom gingen ze naar huis, maar op en geven moment lukte het.

Er stroomde liters doorheen en toen gingen we naar huis.

1 maart Groesbeekse bos, zaden-experiment

We gaan naar het bos om zaden te verzamelen.. In de Tullekesbom worden alle zaden verdeeld: per tweetal krijgen we een kiemplantje mee in een vaas met een spons erin. Elke dag meten we de lengte en tellen de blaadjes.

Aardhommels, zaterdag 29 maart.

Het is weer zaterdag. We hadden afgesproken dat we aan de leemhut gingen werken. Dat was leuk. Het was de bedoeling dat we aan de hut gingen werken dus dat deden we ook.

Daarna hebben we een vuurtje gemaakt. We hebben er allemaal struikjes opgegooid. Het begon met een stuk wol dat we aanstoken. Dat stonk heel erg. En later werd het een groot vuur.

De hut was ook sterker geworden.

Toen we naar huis gingen hebben we het vuur geblust met jerrycans water.

Dit verhaal is geschreven door Max en Thijs.

Aardmannetjes

Zaterdag 13 november

Pas na de intocht van Sinterklaas gingen we op stap. Dit keer gingen we naar "De hoogte 80" achter hotel Erica in Berg en Dal. We speelden het record-spel en konden daar chocolademunten mee verdienen.

Enkele opdrachten waren; Zoek de grootste dennenappel, Wie vind er het eerst een insect? In het bos was het gezellig druk; een kinderfeestje, scouts en natuurlijk De Aardmannetjes. Tot de volgende keer.

Zaterdag 15 december.

Op De Sint-Jansberg hebben we een kerstboom voor de dieren versierd. We hingen er zelfgemaakte notenslingers in en meegebrachte bloemen en zaadjes. Deze dag hebben de meeste kinderen een ree gezien. Dat was de eerste met onze groep!

Donderdag 3 januari.

We gingen pas in de schemering op stap. We bezochten de dassenburcht in het Reichswald. Ondanks het gunstige tijdstip zagen we niets. Maar het was wel spannend. Toen het echt al helemaal donker was kwamen we het bos pas uit. We hadden honger en gingen friet eten bij boscafe "Merlijn." Het was lekker en heel gezellig.

Zaterdag 26 januari .

Een stralende winterdag. Wij speelden een huisdieren-quiz. We gingen bij alle Aardmannetjes langs en iedereen stelde een vraag over zijn dierenvriend.

Morris met Moos

Iars met Polly

22 maart (De zaterdag voor pasen)

Er werd hagel, sneeuw en regen voorspeld... maar de Aardmannetjes hadden al weer geluk. Het bleef droog. We hebben gewandeld op De Duivelsberg .

We speelden bij de Filosofenbeek, beklommen een hoge berg om De heksendans te bezoeken. Dit is een oude leemput de dakpannenfabriek won er de klei uit. Van de loss langs de wanden van de holle wegen maakten we dobbelsteentjes. Ook speelden we een wedstrijdje "liaan"-hangen aan de polsdikke klimop die daar groeit.

Weet je weetje

dierenkunst

Waarom maken mensen kunst? Om iets moois te maken, iets gek, iets nieuws, iets dat nog niet bestaat...? Er wordt vaak gezegd dat een belangrijk verschil tussen mens en dier is, dat mensen kunst maken en dieren niet.

Maar... is dat ook zo?

Neem nou muziek... Natuurlijk, zebra's spelen geen dwarsfluit, maar zanglijsters zingen prachtige kunstige liedjes, die ze bovendien steeds een beetje veranderen: iedere lijster maakt eigen variaties! En walvissen maken zulke bijzondere geluiden onder water, dat er zelfs cd's van zijn!

En dans dan?

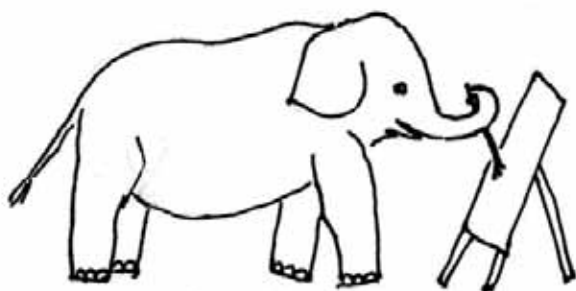
Muggen, bijen en vlinders dansen: ze bewegen in bepaalde figuren heen en weer in de lucht. Verder zijn verschillende vogels goede dansers: in de paartijd proberen ze een

de fuut is een goede danser.....

partner te lokken door (samen) een balts (paringsdans) uit te voeren. Zo rijst de Fuut verticaal uit het water omhoog en draait rond op het wateroppervlak.

Schilderende dieren liggen niet echt voor het oprapen. Wetenschappers hebben chimpansees leren schilderen:

een kloddertje hier.....

ze kunnen geconcentreerd bezig zijn met krijt of verf, maar het blijft toch bij een wat klodderig resultaat. Op 'Youtube' kun je filmpjes zien van schilderende olifanten: in Thailand op de markt schilderen ze een

prachtig zelfportret! Maar als je iets beter kijkt, zie je het baasje van het dier een beetje aan zijn oor of lip trekken om hem seintjes te geven

Toneelspelen kunnen sommige dieren als de beste!

Zo doen sommige insecten als ze in gevaar zijn net alsof ze dood zijn! Als de aanvaller weg is, omdat hij geen dode beestjes lust, lopen ze gewoon weer verder. Dit heb je zelf vast wel eens gemerkt als je een lieveheersbeestje of pissebed vastpakte.

En heb je wel een kat bekeken die een prooi in de gaten heeft?

Die kan zogenaamd

heel ongeïnteresseerd de andere kant

op gaan zitten kijken om geen argwaan te wekken, maar ondertussen houdt hij alles perfect in de gaten!

Van prachtige staaltjes bouwkunst zijn in de dierenwereld veel voorbeelden! Vreemd genoeg niet van de dieren die het meest aan ons verwant zijn: de mensapen: deze flansen hooguit een slaapnest in elkaar van wat takken en bladeren.

Nee, het zijn juist beestjes met amper hersenen die het meest perfect kunnen bouwen: denk aan de nesten van wespen, bijen, termieten en mieren: hele bouwsels en gangenstelsels alsof ze op de computer zijn ontworpen! De meest bijzondere bouwer onder de vogels is wel de Prielvogel: om een vrouwtje te

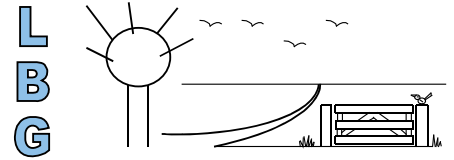
lokken bouwt halfopen huisje, met allerlei liefst blauwe, keverschilden, zoals doppen. Het huisje sier; het deeltjes

hij een soort dat hij versiert mooie, gekleurde, steentjes, bloemen, besjes en afval en wasknijpers, is alleen voor de vrouwtje legt in haar eigen nest!

jeske de Bekker

Kom en werk mee, met LBG!

Op zaterdag 1 november is het al weer de 8ste keer dat de landelijke nationale natuurwerkdag wordt gehouden. Ook Landschapsbeheer Groesbeek doet ook dit jaar weer mee. Zoals ondertussen een traditie is geworden, zijn we die dag volop in de weer langs de spoorlijn Nijmegen Kleef ter hoogte van het centrum.

De spoorlijn dreigt geheel dicht te groeien met bomen en struiken, waardoor insecten, vlinders, hagedissen etc. hun leefgebied zien veranderen of zelfs verdwijnen.

Er zal deze dag gezamenlijk de aanval worden ingezet op deze begroeiing. Dit zal natuurlijk onder deskundige leiding gebeuren zodat waardevolle beplanting gespaard blijft.

Vele handen maken licht werk, dus roepen we hierbij iedereen op om deze dag gezamenlijk met de Aardhommels en LBG, te helpen met snoeien, zagen, takken slepen, zwerfvuil opruimen etc. Gereedschap is aanwezig.

De kinderen kunnen zich die dag letterlijk en figuurlijk uitleven met het "spelen" als trein, met de speciaal daarvoor gemaakte kar die op de rails past. Voor een natje en een droogje wordt gezorgd in de vorm van eigengemaakte pompoensoep, koffie, thee warme chocolademelk en niet te vergeten en de traditionele "krentenmik".

De werkzaamheden starten om 9.00 uur op het kermisterrein aan de Houtlaan te Groesbeek. Meldt u bij de keet van LBG en wij zorgen dat u wordt ingezet waar dat het hardste nodig is. De werkzaamheden zullen rond 13.00 uur eindigen. Ook als u maar een deel van de ochtend kunt meehelpen, bent u van harte welkom. Met zijn allen zullen we er een leuke, leerzame en vooral opgeruimde dag van maken.

Dus, Kom en werk mee! met LBG, op zaterdag 1 november 2008.

Voor meer informatie, bel met Henk Eikholt: 024-3973886 of Peter Pouwels 024-3974266

Namens Landschapsbeheer Groesbeek,
Peter Pouwels

